

De „Swan fan Makkum”

TEKST:
RON DE VOS

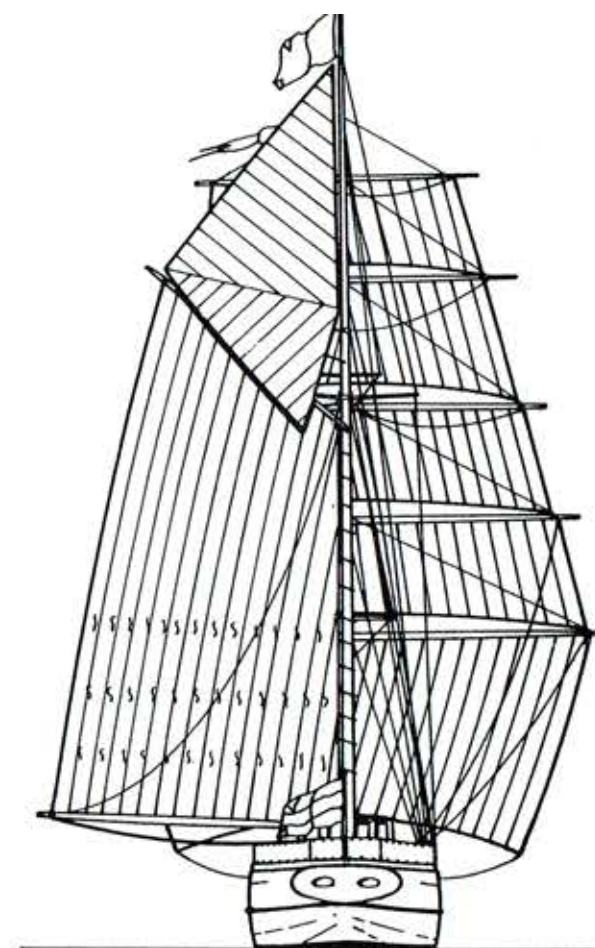
Het IJsselmeer slaat zijn golven kapot tegen de Afsluitdijk. De vissers in hun gele pakken werken de fuiken af. Ze staan in hun sloep als kinderen op een evenwichtsbalk. Niet ver van hen ligt het moederschip te rijen achter het anker. De zon heeft na de zomer zijn hoogte verloren. Ze verraadt zich door af en toe een zoeklicht door het grijze wolkendek te laten schijnen. Eenmaal in haar lichtcirkel gevangen verandert alles in zilver. De Afsluitdijk doet meer dan het zoete water van het zoute te scheiden. Ze verbindt twee gebieden zoals een flexibele koppeling dat doet tussen de motor en de keerkoppeling. Holland, de economisch motor en Friesland de reductiebak, die af en toe stil staat om vervolgens met een razende snelheid vooruit te gaan met een enorme hang naar het verleden. Wat heeft de Afsluitdijk met de „Swan fan Makkum” te maken?

Met haar lengte van 61 meter (L.o.a.), haar breedte van 9 meter 20 en haar 44 meter hoge masten is ze het grootste zeeschip dat bij RH staat geregistreerd. Ze wordt vandaag, 6 oktober, in de vaart genomen. De verbinding tussen Holland en Fries-

land is er gekomen, omdat er eens ene Colijn tegen alle argumenten in daar een dijk wilde hebben. Het is de verbinding tussen twee stukken land, waarvan de culturen nogal verschillen. In deze tijd van diep wantrouwen jegens alles wat anders is, is de Afsluitdijk een symbool. Is de „Swan van Makkum” een symbool? Ja, het staat voor samenwerking waar eng in hokjes denken uit den boze is. De „Swan van Makkum” is een ontwerp van Olivier van Meer, gebouwd op een Poolse werf en haar thuishaven is het Friese Makkum.

Vanaf de Afsluitdijk is het dorp makkelijk te zien. De grote lege kijkdoos van Amels steekt af tegen het vlakke land. Daarnaast de kranen. Het dorp met zijn huizen van kleine rode bak-

stenen en zijn nauwe straatjes ligt half verscholen achter de dijk. Hier kun je je gemakkelijk voorstellen hoe het vroeger klonk wanneer de afgesleten klompen over de keien ketsten. De spitsen van de torens worden nu afgetroefd door twee masten langer dan 40 meter. De kerktorens willen ons de richting wijzen naar een verleden, waar hoop heerste. De masten wijzen in de richting van het weer, is die gunstig, zal het schip met zijn 1300 vierkante meter zeil een snelheid halen van maximaal 15 knopen. De windwijzer als zwaan krijgt vandaag zijn definitieve plaats. Op de Afsluitdijk waait de wind uit de richting van Holland. Het maakt het geluid van een turbodiesel. Hard, snel en zo zuinig mogelijk. Aan boord van de „Swan” wordt de Carter Pillar om half twee gestart. De motor is niet nieuw. De man die haar onderhoudt, staat in een veel te hete machinekamer. De luchtafvoer en toevoer zijn nog niet optimaal. Voordat de kade wordt verlaten, hijst de Burgemeester van Woensradeel, de heer Abma, de Friese vlag. Er worden toespraken gehouden met af en toe een Friese zin. Op het schip drinken de genodigden berenburgers in glazen zonder voetje. Er wappert ook een Nederlandse vlag. Friezen zijn trots op het land waar ze vandaan komen, is een uitdrukking die hier maar voor een deel opgaat, want de eigenaren van de „Swan” komen uit het land, waar water belangrijker is dan grond. De „Swan van Makkum” draagt alle kenmerken van die mensen. De hang naar traditie met een enorme drang om vooruit te komen. De Afsluitdijk kent geen vlag. Ze hebben wel eens geprobeerd een grensovergang te maken en ik herinner me ook nog de foto van de definitieve hap zand waarop de Nederlandse vlag is te zien. Wat onderscheidt Friezen van Hollanders is eenzelfde vraag als waarom water nat is? Totaal zinloos. Nee, de vraag, die daarvoor in de plaats gesteld moet worden, is, hoe bouw je een Afsluitdijk of hoe bouw je de Swan van Makkum? Onder de boegspriet geeft een zwaan



de vorm van het schip aan. De naam is gekozen omdat het zowel Fries als Engels is, zodat ook de buitenlandse gasten het kunnen uitspreken. De wind op de dijk heeft de begrippen economische vooruitgang diep het Friese land in geblazen. Sommigen houden de woorden buiten hun kerken en anderen pakken het op. Zo ook Hans van der Lee en Willem Slighting, de twee schippers afkomstig uit de chartervaart. Zij zaten twee jaar geleden bij Olivier om de tafel en bespraken de verschillende ontwerpen. Willem had samen met Hinke de Vries de schoener „Jacob Meindert” gehad. Hinke, die van beroep styliste is, heeft een belangrijk deel van het interieur van de Swan ontworpen. Zij was ook degene die uit haar zolder-raam net over de Makkummer zeedijk kon kijken en daar de zwanen zag. De brigantijn heeft naast een accommodatie voor 36 personen, verdeeld in twee persoonshutten met een eigen douche en toilet, ook de mogelijkheid tot het houden van congressen en festiviteiten. Voor dit soort gebeurtenissen en voor dagtochten heeft het schip een accommodatie voor ca. 120 personen.

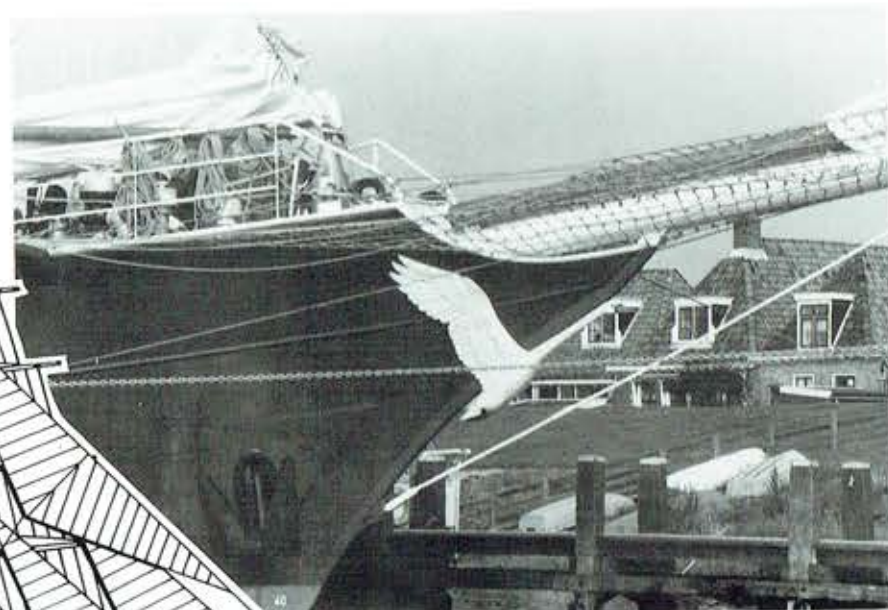
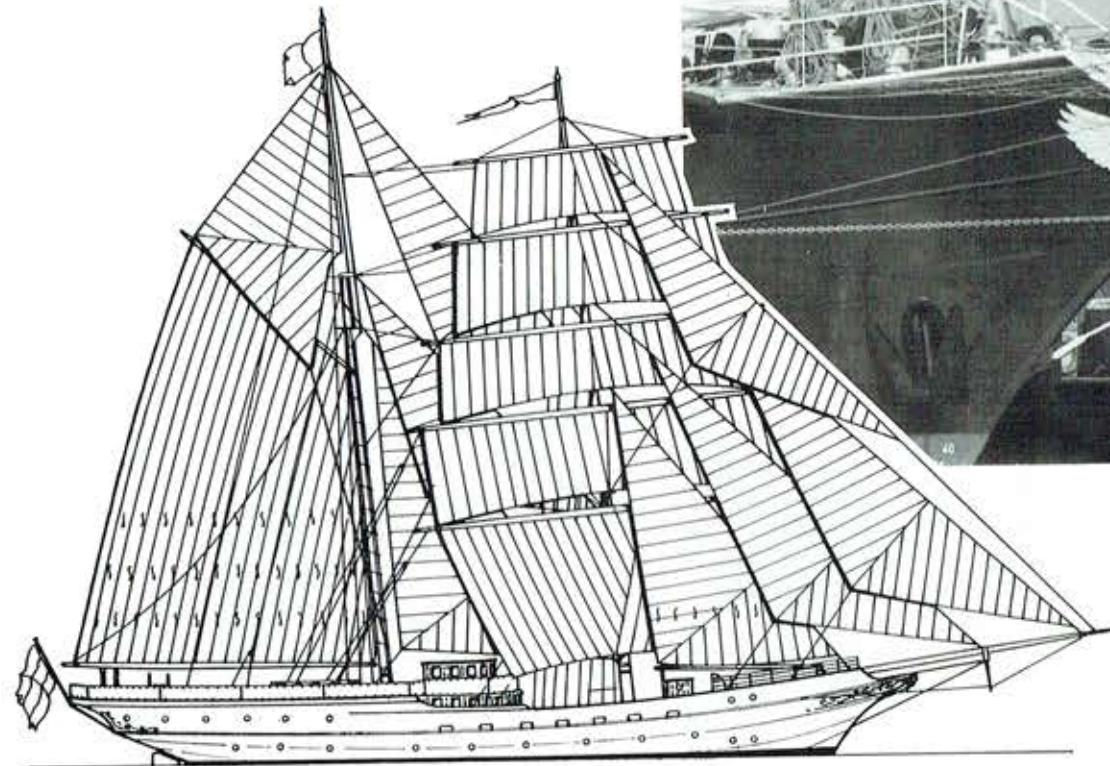
Aan de rand van de Afsluitdijk tussen de stokken scharrelen de vissers terug

een eenheid waarbij

de verschillen

overboord zijn gezet



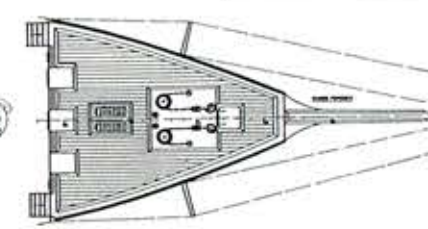
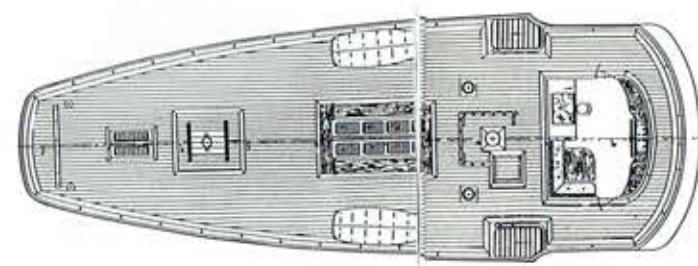
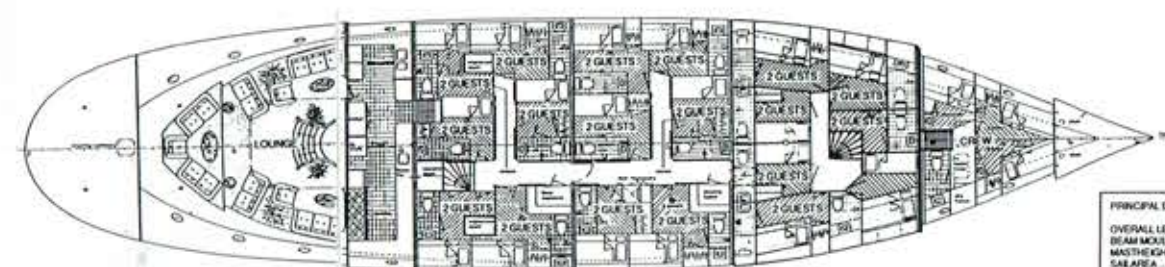
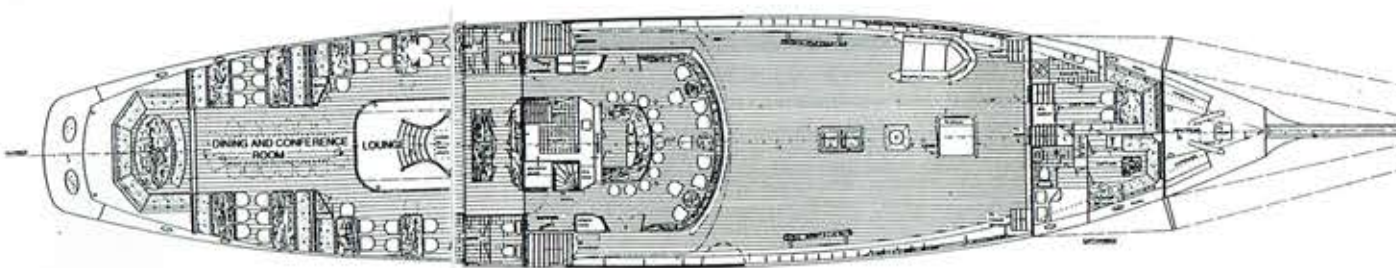
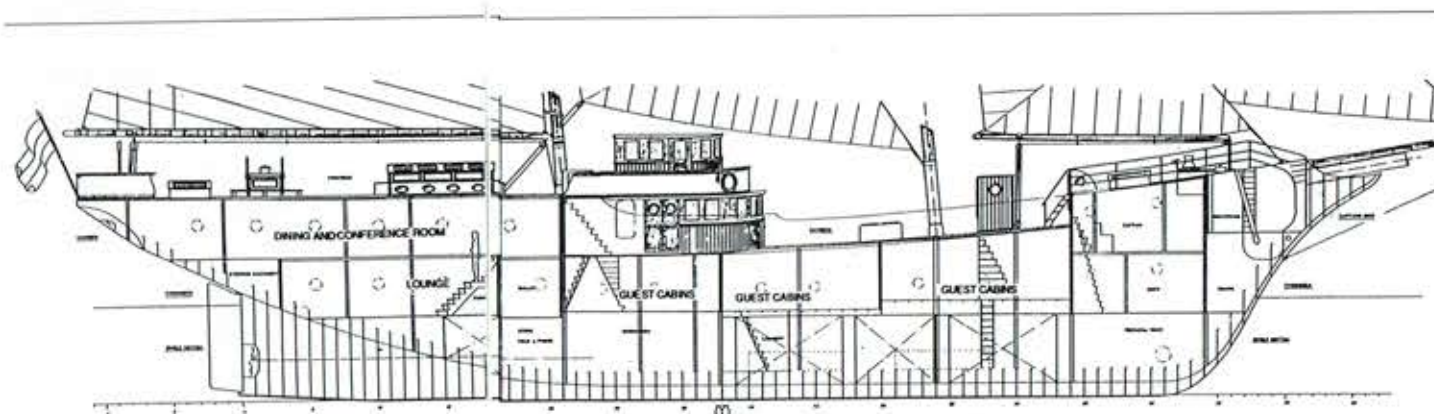


FOTOGRAFIE:
GERT FOPMA

naar het moederschip. De fuiken zijn hersteld en weer geplaatst. Het anker wordt gelicht. Ze vertrekken met hun lading paling. Om deze tijd verlaat de „Swan van Makkum” de steiger. Het weer heeft een metamorfose ondergaan. De zon is in alle hevigheid aanwezig. Het is echter de zon van de herfst en de namiddag. De wind waait rustig. De zeilen aan de ra's worden via het door Van Meer Rigging ontworpen Rolra-systeem vanaf het dek bediend. Ze helt en is duidelijk te onderscheiden van alles wat er vaart. Een schip wordt pas mooi wanneer het in haar omgeving opgaat, zoals een schilderij een museumstuk wordt als er omheen een lijst is aangebracht. Het begrip kunst voor de kunst gaat hier niet op. De zeilen zijn spierwit, omdat de lucht, waarin ze vliegen, helblauw is. Het achterschip waar zich de diner- en conferentieruimte bevindt, wordt indrukwekkend als een aantal mensen om een tafel zitten en een intensief gesprek voeren. De hutten zijn netjes opgeruimd, maar hoe zal het zijn als je vermoed tegen de lage kant het water hoort ruizen. De „Swan” maakt haar rondje en laat de gasten zien wat ze te bieden heeft. Op de terugweg komen Willem en Hans een aantal oud-collega's tegen. Op hun dekken jonge mensen die uitbundig zwaaien. De „Swan” zeilt

hen statig voorbij, maar niet op een manier om de ander te laten zien hoe nietig ze zijn. Het is duidelijk dat ze uit hen ontsproten is. De chartervaart kan zich in Nederland alleen maar ontwikkelen als je je achtergrond niet verloochent. De „Swan van Makkum” komt voort uit de fantasie van dromers en uit de pen van iemand die er verstand van heeft. Op de Afsluitdijk raast het verkeer voort. De dijk is een belangrijke verkeersader, het verbindt het hart met zijn organen, omdat die niet zonder zuurstof kunnen. Holland moet alleen oppassen dat ze geen vastloper krijgt. De „Swan” zeilt zorgeloos verder. Haar boeg vormt een V door het water. De zwaan vliegt. Om 16.25 maakt ze vast aan de kade van Makkum. Morgen nog een aantal proefvaarten om haar certificaten te verkrijgen, daarna zal ze haar steven wenden naar zee. Ze zal de Afsluitdijk doorsnijden om haar weg te vinden naar het Caraïbisch Gebied. Vanuit het eiland St. Lucia zal ze enkele chartertochten ondernemen. De zon zakt langzaam. De motor wordt afgezet. De keerkoppeling komt tot rust.

Agent: V&S Charters
Simon Meezstraat 12
2203 BM Noordwijk
tel.: 01719-18265



PRINCIPAL DIMENSIONS

OVERALL LENGTH	61.00 M
BEAM MOULDED	9.20 M
MAX. HEIGHT	44.50 M
SAIL AREA	1300 M ²
GUEST ACCOMMODATION	36 PERS.
DAYCABINS & CONFERENCE	120 PERS.
CREW	10 PERS.

Technische gegevens van de „Swan van Makkum”

Length over all incl. boegspriet	61.00 m
Length over all excl. boegspriet	49.63 m
Length waterline	39.04 m
Breedte	9.20 m
Diepgang	3.54 m
Mastlengte boven de WL	44.60 m
Tonnage zoetwater	468 t
Ballast (lood)	95 t
Accommodatie (2 pers. hut)	36 p
Dagtochten en conferenties	120 p
Bemanning	10 p
Voortstuwing	Carterpillar D353, 480ps 12000 rpm
Snelheid	Max. 11 kn
Kruissnelheid	8 kn
Tuigage	2-mast brigantijn
Zeilopp.	1300 m ²
Snelheid	max. 15 kn
Generators	2 x MWM 45 kva
Constructie	Staal gelaste huid en dekken. Houten poopdeck, brug/stuurhuis
Tanks	water 38.000 l brandstof 22.000 l vuil water 14.000 l ballast 14.000 l
Stuursysteem	hydraulisch
Lieren	2 x elektrisch capstan lieren voor de vallen; 1 elektrische ankerlier
Electronica	- Radar, Furuno 3' - Korte golf-zender, Furuno 550 - VHF, Debeg 6448 - GPS, Valsat - EPIRB, ACR - Navtex, Furuno - Radartransponder, Tron - Dieptemeter, Seafarer - Kompas, Sestrel Observator